

Postmodernizm w Szczecinie

Architektura w latach 1985-2001

SZCZECIN 2022

AUTOR MARCIN SZNEIDER

LITERATURA

- W. Bał, E. Czekiel-Świtalska, W. Pawłowski, M. Raczyński, A. M. Szynski *Architektura Polska lat 1976-2001 na obszarze Pomorza Zachodniego*, Szczecin 2014
- A. M. Szynski *Architektura i Architekci Szczecina*, Szczecin 2001

Publikacja zrealizowana w ramach projektu „ŚRODEK. Śródmiejski Punkt Sąsiedzki Miejsce aktywności i wsparcia wspólnot lokalnych obszaru rewitalizacji”, koordynowanego przez Stowarzyszenie OSWAJANIE SZTUKI i współfinansowanego przez Gminę Miasto Szczecin w związku z projektem pn. „Rewitalizacja obszaru przestrzeni publicznej i zabudowy śródmiejskiego odcinka alei Wojska Polskiego w Szczecinie”

Miasto
Szczecin

6 Kościół MB Jasnogórskiej
ul. Orawska 3

16 Hotel Panorama
ul. Radosna 60

2 Kaplica MB Fatimskiej
ul. Rydla 62

Budynek mieszkalny ul. bł. Królowej Jadwigi 21

1 1985 R.
ARCH. KRYSZTOF DOLATOWSKI
Naróżna zabudowa zaakcentowana ciekawą wieżyczką w formie ściętego skośnie walca bez otworów okiennych. Dodatkowo zastosowanie cegły na elewacji i niektóre detale nadają budynkowi charakteru mieszkalnej twierdzy.

Kaplica MB Fatimskiej ul. Rydla 62

2 1988 R.
ARCH. M. ROZWARSKI, A.M. SZYMSKI
Kaplica na planie centralnym znajduje się w eksponowanym miejscu przy trasie wjazdowej do miasta. Zwrta bryła nawiązuje do klasycznej rotundy. Zarówno forma samego budynku, jak i użyta na elewacjach cegła stanowią mocny kontrast dla kontekstu - wielokostkowego osiedla Słoneczne z lat 70.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ul. Matejki 22

3 1989 R.
ARCH. S. DEREJCZYK (MIASTOPROJEKT)
Budynek na rzucie nieregularnej litery „H” o rozchodzących się górnych ramionach. Skrupulatnie opracowano zagospodarowanie wokół budynku i styk z gruntem. Główne wejście zagłębione w bryle budynku sprawia nieco opresyjne wrażenie. Często pokazywany w mediach.

Bud. mieszkalno-usługowy ul. Kopernika 3-5

4 1989 R.
ARCH. TOMASZ POTIECHIN
Zabudowa składa się z 3 formalnie odmiennych części. Część biurowa oddcina się brylowo i kolorystycznie od reszty zabudowy. Zwieńczone niespodziewaną wieżyczką o formie zbliżonej do helmu pobliskiego Kościoła Garnizonowego bryle budynku sprawia nieco opresyjne wrażenie. Często pokazywany w mediach.

Kościół Miłosierdzia Bożego ul. Przyjaciół Żołnierza 45

5 1989 R.
ARCH. A.M. SZYMSKI, M. HAMBERG
Pierwotnie planowano nadać kościołowi wezwania Zmartwychwstania Pańskiego. W zamierzeniu projektantów bryła budynku miała przypominać rozstępującą się masę skalny grobu. Projekt zakładał pokrycie elewacji trawertynem, jednak inwestor zdecydował się na blachę w kolorach białym i bordowym.

Kościół MB Jasnogórskiej ul. Orawska 3

6 1990 R.
ARCH. WITOLD JARZYŃKA
Wybudowany w 1861 r. jako wieża ciśnień o formach neogotyckich. Zaadaptowany na potrzeby sakralne w latach 1984-90. Obok wybudowano dom katechetyczny i plebanię nadając im cechy pseudohistoryczne. Połączone łącznikiem arkadowym tworzą przed kościołem atrakcyjny plac.

Seminarium Duchowne ul. Papieża Pawła VI 2

7 1990 R.
ARCH. ADAM MARIA SZYMSKI
Kompleks składa się z budynku mieszkalno-dydaktycznego, klauzury sióstr, kościoła, sali sportowej oraz zaplecza gospodarczego. Całość projektowanego założenia miała rozciągać się od ul. J. Fałata do ul. Niemierzyńskiej. W planie nawiązuje do tradycji średniowiecznych kompleksów klasztornych.

Bud. mieszkalno-usługowy ul. Staromłyńska 18-20

8 1990 R.
ARCH. P. ZANIEWSKI, J.B. PRUCHNIEWICZ
Naróżna zabudowa uzupełniająca historyczny kwartał Starego Miasta przy jednym z najważniejszych placów. Stanowi zwrta strukturę przestrzenną w granicach istniejącej działki. Elewacje nie zdradzają nam historycznego podziału parceli. Szczególnie interesujące są wejścia do klatek schodowych z tyłu budynku.

Kompleks biurowy Pazim plac Rodła

9 1992 R.
ARCH. MILJENKO DUMENCIĆ
Kompleks przyklejony do północnej ściany XIX-wiecznej kamienicy nawiązuje do niej jedynie wysokością. Zestawienie wielu brył, otwory w różnych kształtach i proporcjach, kolorowa ślarska - wszystko wydaje się chaotyczne i przypadkowe, dobrze oddając ducha początku lat 90.

Biurowiec Kontakt al. Niepodległości 31

10 1992 R.
ARCH. S. KONDAREWICZ (STUDIO A4)
Pieszczołliwie nazywany „czekoladką”, gdyż pierwotnie elewacja była pokryta indywidualnie zaprojektowaną okładziną ceramiczną w brązowym kolorze. Po modernizacji w 2014 r. budynek stanowi oryginalny akcent w pierzei alei Niepodległości, łącząc zabudowę historyczną z wysokim blokiem z końca lat 60.

Bud. handlowo-usługowy al. Wojska Polskiego 13a

11 1993 R.
ARCH. MAREK ZAJĄCZKOWSKI
Budynek przyklejony do północnej ściany XIX-wiecznej kamienicy nawiązuje do niej jedynie wysokością. Zestawienie wielu brył, otwory w różnych kształtach i proporcjach, kolorowa ślarska - wszystko wydaje się chaotyczne i przypadkowe, dobrze oddając ducha początku lat 90.

Pomorski Bank Kredytowy ul. Bogurodzicy 5

12 1993 R.
ARCH. JAN BOGUSŁAW PRUCHNIEWICZ
Naróżny budynek plombowy w miejscu zniszczonej zabudowy czynszowych kamienic. Symetryczna bryła o wieloosiowych elewacjach i z mocno akcentowanymi wertykalnymi przeszkleniami. Wewnątrz duża sala obsługi klientów przykryta szklanym dachem. Dobrze wpisuje się w kontekst miejsca.

Bank Gdański ul. Boh. Getta Warsz. 24

13 1994 R.
ARCH. MAŁGORZATA WASIUTA
Budynek luźno nawiązuje do XIX-wiecznego romantyzmu w architekturze. Bryła jest skomplikowana jak w historycznych zamkach, rozbudowujących się na przestrzeni setek lat. Uwagę przykuwa w całości szklana wieżyczka. Dwukondygnacyjny cokół z czarnego kamienia daje wrażenie stabilności instytucji banku.

Budynek mieszkalny ul. Śląska 9-11

14 1994 R.
ARCH. DOROTA I MACIEJ FURMAŃCZYK
Budynek uzupełnia lukę w pierzei po dwóch zniszczonych w trakcie wojny kamienicach czynszowych. Bryła o ściśle symetrycznej kompozycji elewacji, uproszczonym detalu i ciekawej kolorystyce. Ryzalit z balkonami po obu stronach wydaje się nawiązywać do analogicznych elementów sąsiednich kamienic.

Bud. mieszkalno-usługowy ul. Unisławy 13b

15 1994 R.
ARCH. WITOLD GŁOWACKI
Budynek dobudowany do przedwojennych kamienic w zabudowie pierzejowej. Wysokościowo dowiązuje się do sąsiadującego zespołu 11-kondygnacyjnych punktów. Zamyka perspektywę ul. Niedziałkowskiej przeszklonym wykuszem i pseudo-wieżyczką. Tył budynku rozrzeźbiony kaskadowo.

Hotel Panorama ul. Radosna 60

16 1995 R.
ARCH. S. KONDAREWICZ (STUDIO A4)
Rygorystyczny rytm elewacji sprawia, że budynek odbiera się jak zestaw prefabrykowanych prostopadłościowców. Obiekt bardzo dobrze wykorzystuje walory terenowe. Sala bankietowa z ogromnym przeszkleniem wysokości dwóch kondygnacji otwiera widok na rozlewkę Odry.

Bud. usługowo-biurowy pl. Żołnierza Polskiego 1a

17 1996 R.
ARCH. A. SZYMSKI, M. SIETNICKI
Budynek wylania się z przestrzeni za blokami z końca lat 60. I osiada na nich jak pasaż. Forma jest inspirowana architekturą dekonstruktywistyczną. Wiele elementów budynku służy jedynie wzbogaceniu formy wizualnej - urywające się słupy ze stali szlachetnej, łama-cze światła, przekrzywiony sztyl na dachu.

Telewizja Polska ul. Niedziałkowskiego 24a

18 1996 R.
AUTOR NIEZNANY
Geometryczna bryła jest elementem rozbudowy budynku TVP. Główna elewacja jest mocno przeszklona z użyciem charakterystycznego dla lat 90. szkła refleksyjnego. W elewacji od ul. Monte Cassino znajduje się ciekawy element doświetlenia w kształcie oszlifowanego kryształu.

Kościół św. Ottona pl. św. Ottona 1

19 1996 R.
ARCH. S. KONDAREWICZ (STUDIO A4)
Kościół na obrzeżu dużego osiedla mieszkalnego z wielkiej płyty. Zestawienie prostych brył daje ciekawy efekt plastyczny, dobrze widoczny szczególnie przy słonecznej pogodzie. Niska wieża z dzwonnica wyrasta z bryły budynku. Wnętrze kościoła przypomina średniowieczne bazyliki 3-nawowe.

Bud. mieszkalno-usługowy pl. Zgody 1

20 1996 R.
ARCH. JACEK LENART (STUDIO A4)
Budynek jest naróżnym uzupełnieniem zabudowy kwartału przedwojennych kamienic. Twórczo nawiązuje do historii miejsca. Sposób kształtowania bryły oraz stosunek otworów do pełnych ścian przypomina architekturę O.M. Ungersa. W latach 80. w tym miejscu eksponowano rzeźbę „Ogniste Ptaki” W. Hasióra.

Kamienica ul. bł. Królowej Jadwigi 37

21 1996 R.
ARCH. KAROL KRZĄTAŁA
Plomba w przedwojennej zabudowie historyzujących kamienic. Ściśle symetryczna elewacja z interesującym pęknięciem na środku. Najmocniejszym elementem budynku jest jednak mocny gzyms o wyoblonym „podniebieniu” przebitym rygorystycznym rytmem otworów okiennych poddasza.

Podzamcze ul. Mała Odrzańska

22 1997 R.
WIELU ARCHITEKTÓW
Odbudowę szczytńskiego Podzamcza rozpoczęto w połowie lat 90. i trwa ona do dziś. Zgodnie z zasadą retrowersji odbudowywane są kwartały zabudowy zgodnie z historycznym obrysem, jednak formy budynków luźno nawiązują do stylów historycznych. Każda kamienica projektowana była przez innego architekta.

Budynek mieszkalny ul. Skargi 5

23 1998 R.
ARCH. IRENEUSZ LECH
Naróżnikowy budynek łączy zabudowę z początku XX w. znajdującą się na dwóch różnych poziomach. Pierzeja od ul. P. Skargi obniża się kaskadowo dopasowując do przebiegu drogi. Ściany w intensywnych kolorach zieleni i żółci połączono z czarną cegłą klinkierową.

Budynek mieszkalny ul. Sławomira 9-10

24 LATA 90.
AUTOR NIEZNANY
Naróżny budynek o symetrycznej wieloosiowej kompozycji elewacji i ciekawej kolorystyce. Uwagę zwraca nieco pompacyjna strefa wejściowa na rogu ul. Sławomira i ul. Szarotki o wysokości dwóch kondygnacji, z wysokimi przeszkleniami.

Zespół mieszk. Zamek ul. Tkacka 50

25 LATA 90.
AUTOR NIEZNANY
Bardzo oryginalny budynek stanowi zabudowę naróżną historycznego kwartału. Mocno rozrzeźbiony, z dużą ilością wykuszy i wieżowych zwieńczeń. Usługowy parter od ul. Tkackiej z arkadowymi lukami. Forma budynku nawiązuje do stylów historycznych, lecz bez uwzględnienia lokalnego kontekstu.

Bank Spółdz. Rzemiosła ul. Jagiellońska 97

26 LATA 90.
AUTOR NIEZNANY
Naróżnikowy budynek w miejscu zniszczonych kamienic. Elewacja z czerwonej cegły akcentowana pionowymi pasami luźno nawiązuje do budynku Archiwum Miejskiego po drugiej stronie ulicy. Dominującym elementem jest naróżna wieża na planie wydłużonego walca z wąskimi oknami umieszczonymi centralnie.

Bud. mieszkalno-biurowy ul. Małkowskiego 30

27 LATA 90.
ARCH. MICHAŁ BAY (STUDIO A4)
Bryła swoją formą przypomina dziób statku. Elewacja od ul. Małkowskiego kompozycyjnie stara się naśladować sąsiednią kamienicę, podczas gdy elewacja południowa traktowana dużo bardziej swobodnie zrywa z historią miejsca. Ciekawym elementem jest dach budynku wyglądający jak położony żagiel.

Kwartal zabudowy ul. Narutowicza 13e

28 LATA 90.
AUTOR NIEZNANY
Zespół zabudowy mieszkaniowej z handlowo-usługowym parterem. Szczególnie ciekawie prezentuje się plac przed wejściem do supermarketu. Parterowy cokół jest wykończony kamiennymi płytami, a sama strefa wejściowa podkreślona ażurowym pseudodaszkiem z drewna klejonego.

Zespół hotel. Novotel-Ibis ul. 3 maja 31

29 2000 R.
ARCH. RYSZARD BURBICKI (DEDECO)
Różnica w standardzie obu hoteli znalazła odzwierciedlenie w architekturze. Elewacja budżetowego hotelu nie posiada dekoracji ani artykulacji, jest płaską ścianą z otworami okiennymi. Hotel o wyższym standardzie ma dużo ciekawiej opracowane elewacje, a eksponowany naróżnik podkreślono ażurowym daszkiem.

Książnica Pomorska ul. Podgórna 15-16

30 2000 R.
ARCH. Z. PASZKOWSKI (URBICON)
Nowoczesny budynek dobrze wpisany w historyczny kontekst. Powstał jako rozbudowa biblioteki mieszczącej się w przy ul. Dworcowej. Twórczo nawiązuje do elewacji neogotyckiego budynku powtarzając rytm pilastrowy od wykończony tymi samymi materiałami - czerwonej cegły i jasny tynk.

Kościół św. Dominika plac Ofiar Katynia 1

31 2001 R.
ARCH. ALEKSANDER I WALENTY ZABOROWSCY
Zespół składa się z kościoła i budynku klasztornego utrzymanych w spójnej stylistyce. Kościół na planie krzyża greckiego z tradycyjną orientacją ołtarza od strony wschodniej. Ekspresyjna bryła kościoła o mocno akcentowanych szczytach przypomina sztukę składaną papieru - origami.

Bloki mieszkalne TBS ul. Kleeberga 12-34

32 2001 R.
ARCH. MAREK SIETNICKI (AB BIURO)
Dwa budynki zaprojektowano w powiązaniu z wysokim blokiem z wielkiej płyty. Elewacje z nieregularnie rozmieszczonymi oknami o różnych rozmiarach pokryto wielobarwnymi tynkami tworząc abstrakcyjną mozaikę. Całość obramowano cementowymi płytami, które dynamicznie nadwieszają się nad tarasem.